

DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.11.8>
УДК 336.77

Алла Григорівна ІВАЩЕНКО

к.е.н., доцент, Національний університет "Одеська політехніка"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6297-4183>
e-mail: algriv3@gmail.com

Ангеліна Іванівна ДЕБИЧ

студентка, Національний університет "Одеська політехніка"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6297-4183>
e-mail: debych.8864651@stud.op.edu.ua

Артем Олександрович КАРПІКОВ

студент, Національний університет "Одеська політехніка"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4293-0137>
e-mail: karpikov.8160821@stud.op.edu.ua

ОГЛЯД ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті розглянуто особливості функціонування валютного ринку України в умовах воєнного стану та враховано аспект економічного та політичного складників. Наведено дані дослідження валютного ринку України у воєнний період та проаналізовано їх зміст. Визначено причини та чинники, що впливають на формування та діяльність валютного ринку та наведено пропозиції з проведення стабілізаційних заходів і мінімізації валютних ризиків в умовах стресу та невизначеності, спричинених війною. Окреслені основні елементи політики регуляторних послаблень НБУ на валютному ринку України в умовах воєнного часу.

Ключові слова: валютний ринок, регулювання валютного ринку, валютні обмеження, валютний курс, валютні операції, міжнародні валютні резерви, національна валюта, іноземна валюта, банківська система, фінансова стійкість, керована гнучкість валютного курсу, інфляційне таргетування

ВСТУП

Україна зазнає складних часів, пов'язаних з військовим конфліктом та загрозою національній безпеці. Умови війни негативно вплинули на всі сфери суспільства, включаючи фінансову систему та валютний ринок країни, який закономірно постає одним з яскравих індикаторів стабільності та надійності банківської системи, фінансового ринку й економіки загалом [4].

Війна створила надзвичайно нестабільне та непередбачуване економічне середовище, що суттєво вплинуло на валютний ринок України та поставило його на межу серйозної кризи. Тому зараз основна проблема полягає в ретельному аналізі та визначенні впливу воєнного стану на валютний ринок України та національну грошову систему загалом; в дослідженні того, які конкретні аспекти валютного ринку найбільше піддані впливу через воєнні дії, як це відображається на курсах валют, резервах країни та інших економічних показниках.

Крім того, важливо дослідити можливі стратегії та заходи, які Україна може вжити для забезпечення стабільності на валютному ринку під час воєнних дій та після них. Аналіз таких стратегій може допомогти уникнути можливих криз та негативних наслідків для економічної стійкості країни.

Тому одними з перших кроків Національного банку України (НБУ) в часи макроекономічної та військово-політичної нестабільності були саме заходи з жорсткого валютного регулювання, направлені на мінімізацію валютних ризиків.

Без жорстких обмежень курс національної валюти до іноземних валют формується природним шляхом – попит та пропозиція на валютному ринку постійно балансують у пошуку цінової рівноваги. Якщо виникають перекося в балансі попиту та пропозиції, курс зміню-

ється до нового рівноважного рівня.

Імпортери, експортери й інвестори можуть купувати чи продавати валюту залежно від потреб та планувати свою діяльність з урахуванням курсових трендів. Але повномасштабна війна зруйнувала звичайну мотивацію учасників валютного ринку, тож для збереження фінансової стабільності НБУ довелося запровадити жорсткі валютні обмеження та зафіксувати курс гривні до долара США. Таке адміністративне втручання допомогло збалансувати валютний ринок в умовах, коли ринковими методами це було б неможливо зробити.

Отже, зважена превентивна політика НБУ та належна підтримка фінансових установ в перший рік війни дозволили втримати ажіотаж, ефективно збалансувати емоційні настрої населення та впорядкувати ймовірний хаос і досить успішно врегулювати валютний ринок за усіма ключовими критеріями його розвитку. Так, тимчасова фіксація валютного курсу, встановлені жорсткі обмеження стосовно операцій з валютою, обмеження на зняття коштів з валютних рахунків та інші заходи стали надійним підґрунтям для стабілізації як валютного ринку, так і фінансової системи України.

Звісно, що адміністративні обмеження згладжують тимчасові перекося на валютному ринку, однак з часом можуть призвести до накопичення дисбалансів, оскільки ринковий механізм балансування попиту та пропозиції на валюту в пошуку курсової рівноваги, в умовах жорстких валютних обмежень припиняє діяти, що рано чи пізно може призвести або до раптових великих криз, або до нескінченної стагнації.

Тому тривале регулювання валютного ринку жорсткими адміністративними заходами може мати негативні наслідки. Це спонукало НБУ, згідно з новою стратегією поступового відмовлення від фіксованого валютного

курсу гривні, перейти до стратегії пом'якшення валютних обмежень та повернення до гнучкого курсоутворення і таргетування. Ця стратегія – один зі структурних маяків меморандуму з МВФ, який визначатиме послідовність кроків з лібералізації валютних обмежень та повернення до гнучкішого курсового режиму. Якщо не робити таких пом'якшень навіть в умовах жорстокої війни, то наслідки для фінансової системи країни та функціонування бізнесу можуть бути негативними.

Отже, в міру відновлення здатності валютного ринку до самобалансування НБУ послаблюватиме валютні та капітальні обмеження з поступовим поверненням до плаваючого курсоутворення.

Теоретико-методологічну базу дослідження становлять законодавчі та нормативно-правові акти, що визначають заходи з валютного регулювання у період дії воєнного стану у контексті забезпечення фінансової стабільності країни, офіційні матеріали НБУ, наукові праці вітчизняних фахівців з питань проблематики та розвитку валютного ринку України в умовах війни, періодичні видання тощо.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті застосовано загальноприйнятні наукові методи дослідження: структурно-логічний (у побудові структури роботи); абстрактно-логічний (в аналізі наукової літератури, теоретичного узагальнення, формування висновків); декомпозиції (для розкриття мети дослідження і постановки завдань); системного підходу (для обґрунтування висновків і пропозицій з покращення ситуації на валютному ринку України в умовах воєнного стану), фінансово-економічний аналіз (в оцінюванні основних показників діяльності банківського сектору на валютному ринку України).

МЕТА статті – дослідження валютного ринку України в умовах воєнного стану.

РЕЗУЛЬТАТИ

З початком повномасштабного вторгнення росії на територію України 24 лютого 2022 р. з боку НБУ оперативним запроваджено певні заходи із забезпечення надійного та стабільного функціонування фінансової системи країни. Це повністю змінило ситуацію у всіх аспектах фінансової діяльності, зокрема на валютному ринку України, який є системою стійких економічних і організаційних відносин з операцій купівлі-продажу іноземних валют і платіжних документів в іноземних валютах; становить собою складну форму перерозподілу фінансових ресурсів як усередині країни, так і на міждержавному рівні, що включає значну кількість окремих конкретних ринків, локалізованих у певних регіонах і центрах міжнародної торгівлі та валютно-фінансових зв'язків.

Стосовно валютного ринку України, то тут здійснюються операції з купівлі-продажу безготівкової та готівкової іноземної валюти, а також банківських металів. Учасниками валютного ринку України є банки та небанківські установи, клієнти банків, а також НБУ, який є регулятором здійснення операції на валютному ринку з метою згладжування надмірних коливань та накопичення міжнародних резервів. НБУ встановлює офіційний курс гривні до іноземних валют та курс банківських металів.

Дослідження валютного ринку України за останні 10 років показали слабкий стан України на міжнародному валютному ринку. Для цього було багато підстав, зокрема зниження угод на міжбанківському валютному ринку у 2014 р., знецінення національної валюти відносно основних іноземних валют у 2015 р., як наслідок загострення ситуації на сході країни, політичної нестабільності у світі та приближення строків розрахунків по зовнішнім боргам.

Нині валютний ринок України відчуває дефіцит валюти, який насамперед спричинили проблеми з експортом аграрної продукції через складності її транспортування у воєнний час, і, як наслідок, неможливість отримання Україною достатнього обсягу експортної валютної виручки, яка наповнює валютні резерви нашої держави. Це ще один негативний момент, який впливає на розгойдування обмінного курсу всередині країни – значне зменшення обсягів валютного ринку, адже ВВП нашої держави скоротився у 2022 р. на 30%. Тож зростає ризик різких змін курсу на міжбанківському ринку.

Отже, через обмежені можливості для експорту з України пропозиція валюти була майже нульовою. Водночас високий попит на валюту для здійснення імпорту доводилося компенсувати НБУ за рахунок валютних інтервенцій, виставляючи золотовалютні резерви на продаж. Так, у 2022 р. НБУ продав з резервів 25,28 млрд дол. та 1,79 млрд. євро. Водночас він придбав на ринку лише трохи більше 3,3 млрд дол.

Також важливим чинником, який впливає на курс валют, є сезонність, тобто сезонний попит на валюту. Так, у довоєнний період попит на готівкову іноземну валюту збільшувався і тому готівкова гривня дешевшала. Тому у 2022 р. готівковим ринком рухали детальні очікування і регуляторні заходи НБУ стосовно них [2], і, як наслідок, фактор сезонності був непомітним.

Нині валютний ринок огортався від шоку війни і дещо стабілізувався, сезонні фактори почали відігравати дедалі більшу роль у поведінці курсу валют, щонайменше – на готівковому ринку України.

Зараз очікується відновлення сезонного попиту на валюту, що може призведе до незначного зниження готівкового курсу. Сезонний попит на валюту здебільшого можуть створювати аграрії, які обмінюють отримані від продажу нового врожаю гривні на долари і таким способом страхуються від можливої її девальвації.

Ще одним чинником, який може спровокувати зростання попиту на готівкову валюту, є очікування валютних послаблень та поступовий перехід від фіксованого до плаваючого валютного курсу. Багато учасників валютного ринку могли сприйняти таку комунікацію НБУ як сигнал до можливої девальвації гривні, що могло спонукати їх до масової закупівлі валюти. Адже у цьому разі курс гривні до долара чи євро може істотно зрости.

Тому скасування певного валютного обмеження чи обмежень не має призводити до різкої зміни балансу попиту і пропозиції на валютному ринку, що могло б викликати значні курсові коливання чи втрати міжнародних (золотовалютних) резервів.

Обмеження варто пом'якшувати та скасовувати поступово, з кожним кроком оцінюючи фактичні наслідки змін та актуальні макроекономічні умови, такі як обсяг золотовалютних резервів, рівень інфляції тощо. Це дасть можливість досягати більшої макроекономічної

стабільності, виходу інфляції на т.зв. цільовий рівень та стабільне збільшення обсягів економіки і валютного ринку.

Ще одним чинником, який може спровокувати зростання попиту на готівкову валюту, є множинність курсів, тобто заробляння на відчутній різниці між курсами валют. Так, на початку широкомасштабної війни виник т.зв. «картковий туризм», коли фізичні особи чимало заробляли на різницях курсу валют в Україні та різних європейських державах. Йдеться про те, що за кордоном з українських банківських карток у банкоматах знімали валюту, а в Україні в обмінних пунктах її продавали за вищою ціною (за вищим курсом ніж за кордоном).

Значні витрати валюти біженцями з України за кордоном призвели до відтоку валютних коштів із країни та посилили тиск на золотовалютні резерви всередині країни, ще більше розхитуючи ситуацію з курсом та підживлюючи попит населення на валюту в Україні.

Щоб вирівняти ситуацію, НБУ запровадив жорсткі обмеження на розрахунки за кордоном. Тому головний фінансовий регулятор, послаблюючи валютні обмеження, повинен запобігти повторенню таких негативних явищ.

З початком воєнного стану з метою збереження фінансової стабільності в Україні НБУ вимушено запровадив низку адміністративних обмежень, зокрема на валютні операції та рух капіталу та зафіксував обмінний курс: тобто з кінця липня 2022 р. затвердив офіційний курс гривні 36,5686 грн /1 дол, а вже з 3 жовтня 2023 р. перейшов у режим керованої гнучкості обмінного курсу. У цьому режимі офіційний курс визначатиметься на основі курсу з операцій на міжбанківському ринку, а не встановлюватиметься директивно НБУ, як це відбувалося раніше.

Завдяки компенсації структурного дефіциту курс на міжбанківському ринку зможе як зростати, так і знижуватись, реагуючи відповідно на зміни у балансі попиту та пропозиції на валютному ринку. Крім того, НБУ значно обмежуватиме курсові коливання, не допускаючи як значного ослаблення гривні, так і суттєвого її зміцнення.

Перехід до керованої гнучкості курсу став можливим завдяки виконанню макроекономічних передумов та ґрунтовній підготовчій роботі. Це дасть змогу забезпечити контрольованість переходу та мінімізувати ризики для фінансового ринку, економіки та громадян.

Планується, що керована гнучкість офіційного курсу стане механізмом для адаптації економіки до зміни внутрішніх та зовнішніх умов, а також важливою передумовою для повернення в майбутньому до інфляційного таргетування – публічного оголошенні кількісних цілей з інфляції та зобов'язання центрального банку досягати цих цілей упродовж середньострокового періоду.

Задля стимуляції переорієнтації частини попиту населення з готівкової іноземної валюти на безготівкову (операції з продажу безготівкової валюти банками є зручнішими та безпечнішими) НБУ послабив валютні обмеження для безготівкової купівлі валюти для фізичних осіб. Так, вперше з початку війни банкам дозволено продавати безготівкову іноземну валюту населенню без підтвердження підстави здійснення таких операцій. Тобто дозволено фізичним особам купувати валюту за курсом, встановленим банком, в межах 50 тис. грн в еквіваленті на місяць для одного банку. Місячний ліміт купівлі безготівкової іноземної валюти з

подальшим розміщенням її на депозитах на три місяці і більше буде підвищено зі 100 тис. грн до 200 тис. грн в еквіваленті. Дозвіл на безготівкову купівлю валюти населенням мав стабілізуючий вплив і на готівковий сегмент (відтягування попиту), що сприяло зменшенню спреда (різниці) між готівковим та безготівковим курсами [1].

Слід зазначити, що вагомою проблемою для валютного ринку України є зношена іноземна валюта. Накопичення в касах небанківських фінансових установ зношеної іноземної валюти, яку категорично відмовляється купувати споживач, призводить до зменшення обсягу оборотних активів фінансових компаній.

Асоціація фінансових компаній «Фінансовий омбудсмен» висунула пропозиції з врегулювання цієї ситуації:

- встановити державний банк та порядок приймання ним від небанківських фінансових установ валюти з ознаками зношеності;
- надати можливість небанківським фінансовим установам проводити операції інкасо безпосередньо або за допомогою банківської установи з встановленням порядку проведення таких операцій;
- дозволити пряму співпрацю небанківських фінансових установ з банками щодо купівлі-продажу іноземної валюти.

Велике значення для стабільної роботи валютного ринку України має перехід на нове покоління Системи електронних платежів (СЕП). Вона є важливою технологічною передумовою для подальшого якісного розвитку платіжної інфраструктури України. Зокрема, враховуючи те, що Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС, НБУ продовжує активно працювати над можливістю приєднання нашої країни до Єдиної зони платежів в євро (SEPA) та реалізацією функціоналу миттєвих платежів у наступній версії СЕП-4.1, тестування якої учасниками заплановане у 2023 р. [3].

Слід зазначити, що утримати ситуацію на валютному ринку під контролем допомогла масштабна міжнародна допомога Україні. В період воєнного стану значні інтервенції НБУ (-\$28,4 млрд) компенсувалися суттєвими надходженнями від міжнародних партнерів обсягом \$ 38,4 млрд. (зокрема \$3,8 млрд. – на рахунки Уряду в Укресімбанку) [1].

Крім стабільності курсу валют, міжнародна допомога дала змогу державі профінансувати більшість «мирних» видатків: освіту, охорону здоров'я, соціальну допомогу, роботу органів влади. Натомість усі зібрані урядом податки та гроші, отримані від продажу облігацій, спрямовувалися на оборону країни.

ВИСНОВКИ

До повномасштабної війни валютний ринок України був переважно збалансованим та не потребував значного втручання НБУ.

Функціонування валютного ринку під час війни зазнало суттєвих змін, зокрема [1]:

- попри запровадження значних валютних обмежень, здатність ринку до самозбалансування залишається низькою й зараз значно залежить від продажу валюти НБУ (валютних інтервенцій) – з початку воєнного стану НБУ покривав 37 % пропозиції валюти;
- значна частина валютних потреб країни під час

війни покривається надходженнями коштів від міжнародних партнерів. Ця валюта переважно продається на пряму НБУ поза ринком і надходить на ринок вже у вигляді інтервенцій НБУ, обсяг яких під час війни суттєво збільшився;

– в період воєнного стану валютні операції з купівлі та переказу іноземної валюти за кордон дозволено здійснювати лише у критично необхідних для економіки держави випадках. Зокрема, максимально обмежені операції, пов'язані з рухом капіталу з України;

– стійкий дефіцит валюти за клієнтськими операціями має місце навіть попри те, що майже увесь обсяг купівлі та перерахування валюти за кордон під час воєнного стану здійснюється під імпортні операції, при цьому капітальні операції суворо обмежено;

– обсяги клієнтських операцій як з купівлі, так і з продажу валюти з початку війни суттєво знизилась: з купівлі – через запроваджені валютні обмеження, з продажу – через вплив війни на економічну діяльність. Але поступове налагодження економічної діяльності зумовлює поступове, але стабільне збільшення обсягів клієнтських операцій на валютному ринку: на збільшення обсягів продажу валюти найбільше вплинуло запровадження роботи зернового коридору, а на збільшення обсягів купівлі валюти – зростаючі бюджетні видатки;

– у перші місяці війни українські картки активно застосовувалися для виводу капіталів з України (картковий туризм тощо), що створювало значний тиск на валютний ринок і одночасно значний регулювальний виклик, оскільки обмеження на розрахунки картками не мали зачіпати інтересів звичайних вимушених переселенців. Тому з початку війни значно зросли обсяги купівлі валюти банками для проведення власних операцій

– насамперед внаслідок розрахунків українськими картками за кордоном на тлі значної вимушеної міграції. Тобто під час війни вагому роль у формуванні попиту банків на валюту відіграє чисте від'ємне сальдо за розрахунками банків з міжнародними платіжними системами (через операції з картками українських банків за кордоном), тоді як до війни вплив цього чинника був непомітним і не чинив жодного суттєвого впливу на стан валютного ринку;

– офіційний курс з початку війни і до кінця липня 2022 р. є фіксованим на рівні 36,5686 грн/1 дол. Курси операцій банків з клієнтами (крім карткових та готівкових), прив'язані до офіційного. Через валютні обмеження спред між безготівковим та готівковим курсами є значно більшим, ніж до війни;

– з 3 жовтня 2023 р. НБУ перейшов у режим керуваної гнучкості обмінного курсу. У цьому режимі офіційний курс визначатиметься на основі курсу з операцій на міжбанківському ринку, а не встановлюватиметься директивно НБУ, як це відбувалося раніше. Завдяки компенсації структурного дефіциту курс на міжбанківському ринку зможе як зростати, так і знижуватись, реагуючи відповідним чином на зміни у балансі попиту та пропозиції на валютному ринку. Крім того, НБУ значно обмежуватиме курсові коливання, не допускаючи як значного ослаблення гривні, так і суттєвого її зміцнення. Це дасть змогу забезпечити контрольованість переходу та мінімізувати ризики для фінансового ринку, економіки та громадян, а також забезпечити повернення в майбутньому до інфляційного таргетування – публічного оголошенні кількісних цілей з інфляції та зобов'язання центрального банку досягати цих цілей упродовж середньострокового періоду.

Список використаних джерел

1. Валютна політика в умовах воєнного стану. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Currency_policy_conditions_martial_law_Lupin_pr_2023-04.pdf?v=4
2. Про внесення змін до Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України: постанова НБУ від 20.06.2023 р. № 75. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-23#Text>
3. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану в Україні. Квітень 2023 року. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voynenoho-11>
4. Іващенко А.Г., Іваненко В.О., Приходько А.Е. Огляд банківського сектору України в умовах воєнного стану. Економіка. Фінанси. Право. 2022. № 11/3. С. 16-22. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/344>

References

1. Currency policy under martial law. Official website of the National Bank of Ukraine. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Currency_policy_conditions_martial_law_Lupin_pr_2023-04.pdf?v=4 (in Ukrainian).
2. On making changes to the Regulation on the structure of the foreign exchange market of Ukraine, conditions and procedure for trading foreign currency and bank metals on the foreign exchange market of Ukraine: Resolution of the National Bank of Ukraine No. 75 dated 20.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-23#Text> (in Ukrainian).
3. Review of tools for supporting financial stability in the conditions of martial law in Ukraine. April 2023. Official website of the National Institute of Strategic Studies. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voynenoho-11> (in Ukrainian).
4. Ivashchenko A.H., Ivanenko V.O., Prykhodko A.E. Overview of the banking sector of Ukraine under martial law. Economy. Finances. Right. 2022. No. 11/3. pp. 16-22. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/344> (in Ukrainian).

Alla IVASHCHENKO

PhD in Economics, Associate Professor, Odessa Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6297-4183>

e-mail: algriv3@gmail.com

Anhelina DEBYCH

student, Odessa Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6297-4183>

e-mail: debych.8864651@stud.op.edu.ua

Artem KARPIKOV

student, Odessa Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4293-0137>

e-mail: karpikov.8160821@stud.op.edu.ua

OVERVIEW OF THE FOREIGN EXCHANGE MARKET OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

The paper examines the peculiarities of the functioning of the currency market of Ukraine in the conditions of martial law and takes into account the aspect of economic and political components. The data of the study of the currency market of Ukraine during the war period are presented and their content is analyzed. The causes and factors influencing the formation and activity of the foreign exchange market are identified, and proposals are given for carrying out stabilization measures and minimizing currency risks in conditions of stress and uncertainty caused by the war. The main elements of the NBU's regulatory easing policy on the currency market of Ukraine in wartime conditions are outlined. One of the first steps taken by the National Bank of Ukraine in times of macroeconomic and military-political instability were the measures of strict currency regulation aimed at minimizing currency risks. In order to maintain financial stability, the NBU had to introduce strict currency restrictions and fix the exchange rate of the hryvnia to the US dollar. Such administrative intervention helped to balance the foreign exchange market in conditions where it would have been impossible to do so by market methods. The temporary fixation of the exchange rate, strict restrictions on currency transactions, restrictions on withdrawals from currency accounts and other measures became a reliable basis for stabilizing both the currency market and the financial system of Ukraine. Of course, administrative restrictions smooth out temporary distortions in the foreign exchange market, but over time they can lead to the accumulation of imbalances, since the market mechanism of balancing the demand and supply of currency in search of exchange rate equilibrium ceases to operate, which sooner or later can lead to or to sudden major crises, or to endless stagnation. Therefore, long-term regulation of the foreign exchange market by strict administrative measures can have negative consequences. This prompted the NBU, in accordance with the new strategy of gradually abandoning the fixed exchange rate of the hryvnia, to switch to the strategy of easing currency restrictions and returning to flexible exchange rate formation and targeting. This strategy is one of the structural beacons of the memorandum with the IMF, which will determine the sequence of steps to liberalize currency restrictions and return to a more flexible exchange rate regime. If such mitigations are not made even in the conditions of a brutal war, the consequences for the country's financial system and the functioning of business can be negative.

Keywords: foreign exchange market, regulation of the foreign exchange market, foreign exchange restrictions, exchange rate, foreign exchange operations, international currency reserves, national currency, foreign currency, banking system, financial stability, managed flexibility of the exchange rate, inflation targeting